

J A A R S T U K K E N 2 0 2 0

FINANCIËLE OVERZICHTEN

1 Algemene dekkingsmiddelen

ALGEMEEN

De algemene middelen van de gemeente dekken de kosten van de programma's. Dit betreft middelen waar geen voorafgaand specifiek bestedingsdoel aan ten grondslag ligt. De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de belangrijkste vrij besteedbare inkomstenbron voor de gemeente. Het Rijk bepaalt de hoogte van deze algemene uitkering. De gemeente kan ook zelf inkomsten genereren door het heffen van belastingen, waarvan de onroerendezaakbelasting de belangrijkste is. De opbrengst van belastingen kent, in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht en afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel en behoort tot de algemene dekkingsmiddelen. Overige vrij besteedbare middelen zijn de dividenden van deelnemingen en het renteresultaat verbonden aan de financieringsfunctie.

Tot de algemene dekkingsmiddelen behoren de baten en lasten van:

- lokale belastingen en heffingen;
- de algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- het gemeentelijk financieringsbeleid, het saldo van de externe vaste geldleningen en de intern toegerekende rente aan activa en grondexploitaties;
- de baten en lasten die verbonden zijn aan financiële deelnemingen;
- incidentele baten en lasten over voorgaande jaren;
- algemene baten en lasten waaronder onvoorziene inkomsten en nog te bestemmen middelen (stelposten).

GEMEENTEFONDS

De uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de decembercirculaire 2020.

De uitgavenontwikkelingen binnen de verschillende ministeries hebben direct gevolgen voor de groei en/of krimp (het accres) van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Najaar 2019 was het voorlopig accres voor 2020 vastgesteld op een (nominale) groei van 4,65%. Deze groei is in de loop van 2020 gedaald naar 4,62% (een daling van 0,03%). Tevens heeft de VNG met het kabinet afgesproken de accressen te bevriezen voor de jaren 2020 en 2021. Dat geeft in corona tijd rust en stabiliteit, zowel voor de gemeenten als de Rijksoverheid. Naar analogie van het accres is tevens het BCF plafond bevroren in die jaren.

In 2020 zijn drie circulaire's verschenen (mei, september en december) over het financieel perspectief voor gemeenten. De belangrijkste ontwikkelingen uit deze circulaire's stonden in het teken van:

- de financiële vertaling van de compensatiepakketten corona;
- uitstel van het nieuwe verdeelstelsel ('herijking'). De invoerdatum is opgeschoven naar 01-01-2023 en wordt aan een nieuw kabinet overgelaten;
- onderzoek naar kosten jeugdzorg. Dit onderzoek is door het bureau AEF in december afgerond. Het onderzoek laat zien dat gemeenten in 2019 zo'n € 1,7 miljard meer uitgeven aan jeugdzorg dan dat ze aan middelen ontvangen. Dit is voor gemeenten een bevestiging van de toenemende financiële problemen die ze in de afgelopen jaren ondervonden. Daarnaast laat het onderzoek zien dat het enorme verschil tussen inkomsten en uitgaven niet houdbaar is. Dit laat de noodzaak van een structurele oplossing zien. De resultaten worden meegenomen bij de komende kabinetsformatie;
- extra middelen voor de in- en uitvoeringskosten nieuwe wet Inburgering;
- de (voorlopige) uitname Wet Langdurige Zorg (Wlz) van € 465 miljoen uit de integratie uitkering beschermd wonen. Mensen met een psychische stoornis krijgen toegang tot de Wlz. Dit bedrag wordt vanuit de Wmo overgeheveld naar de Wlz. Verder heeft er vanaf 2020 een overheveling plaatsgevonden van middelen uit het

gemeentefonds naar de Wlz voor bewoners van Wlz-instellingen met en zonder behandeling inzake (nieuwe) mobiliteitshulpmiddelen en roerende woonvoorzieningen;

- evaluatie normeringssystematiek. De voorstellen in het rapport zijn erop gericht om met name de stabiliteit van de normeringssystematiek van het gemeentefonds en de hieruit voortkomende accresontwikkeling te verbeteren. Dit rapport is in het najaar naar de 1e/2e kamer verstuurd. Deze politiek-bestuurlijke keuze wordt in de volgende kabinetsperiode besloten;
- rapport uitbreiding lokaal belastinggebied. Er moet een betere balans komen tussen verantwoordelijkheden die gemeenten hebben en de ruimte die ze hebben om eigen inkomsten te genereren. Als een verruiming wordt doorgevoerd, dan stijgen de gemeentelijke belastinginkomsten. Tegelijk daalt de uitkering uit het gemeentefonds. Ook hier geldt besluitvorming is aan een volgend kabinet.

STADSVERWARMING

De aandelen in Stadsverwarming Purmerend (SVP) zijn voor 100% in handen van gemeente Purmerend. Sinds 2012 is de deelneming gewaardeerd op € 38,27 miljoen (oorspronkelijk € 42,6 miljoen).

In 2020 zien we onder andere de volgende ontwikkelingen:

- eerste jaar met een tarief onder het NMDA-tarief en met een pilot variabel tarief;
- vaststellen business case 2e biowarmtecentrale en uitstel investering in verband met rechtszaak Raad van State;
- vaststellen leningplafond van € 65 miljoen voor periode 2020-2024 voor het aantrekken van nieuwe leningen;
- ontwikkeling naar een date en content gedreven organisatie;
- opnieuw positief resultaat maar wel onder druk door lage gasprijzen.

Ontwikkeling resultaat 2020:

In 2020 heeft de Stadsverwarming een resultaat na belastingen behaald van € 6,676 miljoen positief (2019: € 5,7 miljoen positief, inclusief een actieve belastinglatentie van € 0,55 miljoen). Dit bestaat uit een resultaat uit normale bedrijfsvoering van € 3,4 miljoen. Dit is € 1,1 miljoen beter dan de prognose uit november 2020. Dit komt door een wat hogere afzet aan het einde van het jaar (het beeld is dat dit komt door de lockdown) en diverse kleinere onderschrijdingen op kosten. Op de balans staat een na te betalen bedrag over 2015 aan EB/ODE van € 3,3 miljoen. Deze valt vrij. Tezamen vormt dit het resultaat. Conform afspraak met de Stadsverwarming zal na vaststelling van de jaarrekening 2020 van de winst over 2020 € 700.000, onder inhouding van de verschuldigde dividendbelasting, aan dividend worden uitgekeerd. Het overige deel van de winst na belasting, € 5,976 miljoen zal worden toegevoegd aan het eigen vermogen van de Stadsverwarming. Het groepsvermogen stijgt hierdoor onverdeeld naar € 24,9 miljoen (2019: € 18,9 miljoen)

Met de aandeelhouder is tevens afgesproken dat van de verwachte winsten in 2020 en 2021 maximaal jaarlijks € 700.000 aan dividend zal worden uitgekeerd. Het meerdere zal worden toegevoegd aan het eigen vermogen van Stadsverwarming om de solvabiliteit verder te verbeteren en een verlaging van de tarieven door te voeren.

PGR11	Realisatie 2019	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 bijgesteld	Realisatie 2020	Afwijking
Lasten	727	-1.074	732	951	219
Baten	152.350	154.284	161.270	161.718	448
Saldo	153.077	153.211	162.002	162.669	667

FINANCIËLE TOELICHTING

De algemene dekkingsmiddelen laten per saldo een voordelige afwijking zien van € 667.000. Dit komt door € 219.000 lagere lasten en € 448.000 hogere baten. De afwijkingen worden hierna per onderdeel toegelicht .

	Realisatie 2019	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 bijgesteld	Realisatie 2020	Afwijking
1 Lokale heffingen					
Lasten	-75	-43	-43	-43	-
Baten	13.783	14.600	14.368	14.313	-55
	13.708	14.558	14.326	14.271	-55
2 Nog te bestemmen middelen					
Lasten	-	-1.919	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-
	-	-1.919	-	-	-
3 Gemeentefonds					
Lasten	-25	-	-13	-13	-
Baten	136.045	136.953	143.951	144.539	587
	136.020	136.953	143.939	144.526	587
4 Eigen financieringsmiddelen					
Lasten	1.932	1.891	1.791	2.092	302
Baten	995	577	849	819	-30
	2.927	2.468	2.640	2.911	272
5 Deelnemingen					
Lasten	-1.086	-1.003	-1.003	-993	10
Baten	1.527	2.154	2.101	2.110	9
	441	1.151	1.097	1.117	19
6 Incidentele baten en lasten					
Lasten	-19	-	-	-93	-93
Baten	-	-	-	-64	-64
	-19	-	-	-156	-156

TOELICHTING PER PRODUCT

1. Lokale heffingen

De baten zijn € 55.000 lager dan begroot. Als gevolg van corona heeft het college gedurende 2020 verschillende stimuleringsmaatregelen genomen om de crisis draaglijker te maken. De lagere baten die hier worden gepresenteerd zijn inclusief de effecten van corona. In 2020 zijn de budgetten verminderd voor de onderdelen precariorechten (€ 150.000), reclamebelasting (€ 32.000) en toeristenbelasting (€ 50.000). Voor deze effecten wordt verwezen naar de corona bijlage.

3. Gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds is in 2019 verantwoord voor € 144,5 miljoen. Dit is incidenteel bijna € 0,6 miljoen meer baten dan begroot.

Uitkeringsjaar	Bijgestelde Begroting	Realisatie	Afwijking
2018	-	18.250	18.250
2019	-	88.879	88.879
2020	143.951.365	144.431.688	480.322
Totaal gemeentefonds	143.951.265	144.538.817	587.452

Uitkeringsjaar 2020

Het resultaat van de algemene uitkering 2020 is op basis van de laatste specificatie Binnenlandse Zaken (BZK) € 144.431.688. Dit is € 480.322 hoger dan geraamd in de tweede tussenrapportage 2020. De hogere uitkering is veroorzaakt door een voordeel van € 361.445 uitdeling 3e tranche corona compensatie, een nadeel van € 139.496

voor uitname van diverse landelijke bijdragen (o.a. MijnOverheid en Digid, GDI, BRP en GBA) en een voordeel van € 258.373 op integratie/decentralisatie uitkeringen en de uitkeringsfactor (+2 punten) door bijstellingen in de maatstaven.

Nabetalingen over vorige jaren (2018 en 2019)

- De nabetaaling over 2018 is € 18.250 hoger dan begroot door de vaststelling van de inkomstenmaatstaf OZB en een (hogere) vaststelling van de uitkeringsfactor.
- De hogere nabetaaling van bijna € 88.879 over 2019 betreft nadere vaststellingen van de maatstaven woonruimten, medicijngebruik, loonkostensubsidie en studenten.

Alle afwijkingen zijn incidenteel van aard.

Compensatie gevolgen coronacrisis

Het kabinet heeft na de 2e Tussenrapportage 2020 een derde tranche van ruim € 1,1 miljard voor compensatie van de gevolgen van de coronacrisis beschikbaar gesteld. Deze compensatie is voor 2020 en deels 2021. Hieronder is de financiële vertaling en verdeling van de Rijkscompensatie 2020 voor Purmerend uiteengezet.

Onderwerp/uitdeling via	Circulaire	Periode	2020
Coronaproof verkiezingen (via DU)	September	2020	€ 115.603
Subtotaal 01 Publiekdiensten			€ 115.603
Lokale culturele instellingen (via AU)	September	Maart - december	€ 548.560
Inhaal/uitstel zorg jeugdzorg (via AU)	September	Maart - december	€ 182.102
Inhaal/uitstel zorg Wmo 2015 (via AU)	September	Maart - december	€ 62.577
Continuïteit van zorg (via AU en IU)	December	Maart - december	€ 128.771
Meerkosten jeugdwet en wmo (via DU)	September	Maart - december	€ 393.895
Eigen bijdrage Wmo (via DU)	September	April en mei	€ 119.128
Voorschoolse voorziening peuters (via DU)	September	Tem 8 juni	€ 32.664
SW-bedrijven (via IU)	September	Maart - december	€ 497.807
Noodopvang ouders cruciaal beroep (via DU)	September	Maart - juni	€ 93.768
Buurt- en dorpshuizen (via AU)	September	Maart - december	€ 81.882
Vrijwilligersorganisaties Jeugd (via AU)	September	Maart - december	€ 32.034
Re-integratie van bijstandsgerechtigden (via AU)	December	Maart - december	€ 122.677
Gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand (via AU)	December	Maart - december	€ 90.628
Quarantaine ondersteuning (via AU)	December	Maart - december	€ 19.369
Subtotaal 02 Samenleving			€ 2.405.861
Parkeerbelasting (via DU)	September	Periode tot 1 juni	€ 436.000
Subtotaal 05 Bereikbaarheid			€ 436.000
Toezicht en handhaving (via AU)	September	Maart - december	€ 215.059
Subtotaal 08 Veiligheid			€ 215.059
Toeristenbelasting (via DU)	September	Periode tot 1 juni	€ 12.000
Precariobelastingen markt- en evenementenleges (via DU)	September	Periode tot 1 juni	€ 72.439
Opschalingskorting (via AU)	September	2020	€ 321.195
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen			€ 405.634
Totaal aan compensatie vanuit gemeentefonds voor 2020			€ 3.578.157

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in de decembercirculaire 2020 extra compensatie is verstrekt van € 361.445 ten opzichte van de 2e Tussenrapportage (stand t/m 2e tranche € 3.216.711). Hierbij volgen we de algemene lijn: corona maatregelen dekken uit algemene reserve en bij compensatie weer terug laten vloeien.

Voor een aantal compensatiemaatregelen is de exacte verdeling en daarmee het bedrag per gemeente nog niet bekend c.q. opgenomen, omdat bijvoorbeeld voor het bepalen van de definitieve compensatie van de inkomstenderving over 2020 de afspraak geldt dat dit in 2021 gebeurt op basis van de vastgestelde jaarrekeningcijfers 2020. Het gaat om de volgende compensatiemaatregelen:

- compensatie inkomstenderving na 1 juni
- extra beschikbaar voor Inkomstenderving
- afvalinzameling
- zwembaden en ijsbanen
- verlenging steun sportverenigingen (1 okt t/m 31 dec)

De financiële compensatie voor bovengenoemde maatregelen voor 2020 uit het nieuwe aanvullende pakket zal worden verwerkt in 2021, nadat het ministerie BZK de bedragen per gemeente heeft bepaald en beschikt. Inmiddels is er uit de 3e tranche voor 2021 al voor € 1,4 miljoen aan corona 2021 bevoorschot voor de onderdelen cultuurmiddelen, verkiezingen, re-integratie bijstandsgerechtigden, gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand.

4. Eigen financieringsmiddelen

Het renteresultaat geeft een batig saldo van € 272.000. Dit structurele rentevoordeel wordt grotendeels veroorzaakt door:

- leningen die tegen een lager rentepercentage zijn aangetrokken;
- het tijdspad waarover wordt gerekend: in de raming is gerekend vanaf juni, terwijl de lening is aangetrokken in december. Dit geeft een voordeel op de transitorische rente;
- een lagere herfinanciering van € 18 miljoen t.o.v. de bijgestelde begroting 2020 (verwachting € 68 miljoen, aangetrokken € 40 miljoen).

Het structurele rentevoordeel zal worden verwerkt in de Kaderbrief 2022.

5. Deelnemingen

De dividenduitkering BNG over 2019 is volledig verantwoord in 2020. De betaling heeft nog niet plaatsgevonden omdat banken dividenden onder strikte voorwaarden uitkeren. Na aanleiding daarvan heeft de BNG besloten de ruimte die de Europese Centrale Bank (ECB) biedt een beperkt deel in maart 2021 uit te keren (en het restant later). Voor het jaar 2020 zal de BNG het dividend niet voor eind september 2021 uitkeren. Daarnaast is de BNG onderworpen aan eventuele toekomstige aanbevelingen van de ECB.

6. Incidentele baten en lasten

Het saldo van incidentele baten en lasten geeft per saldo een nadeel van € 156.000. Dit nadeel wordt grotendeels veroorzaakt door:

- een extra dotatie oninbaarheid van € 91.000 om de toereikendheid van de voorziening dubieuze debiteuren op het gewenste niveau te brengen;
- het geschil met de belastingdienst en de houdstermaatschappij Energiebedrijf Zaanstreek Waterland (EZW) in liquidatie is beëindigd. De verwachting was dat Purmerend een bedrag van € 172.277 aan dividend zou ontvangen. De ontvangst blijkt nu lager te zijn (€ 108.760) en is direct het gevolg van het sluiten van een compromis met de belastingdienst (door toepassing verlies-compensatie, geen beroep op de vrijstelling en de belastingrente). Het ontstane nadeel van afgerond € 64.000 is nu als incidentele last verwerkt. De gehele afwikkeling van de vennootschap in liquidatie zal plaatsvinden in 2021 en onderdeel uitmaken van de tussenrapportage.

RESERVES

Er zijn binnen het overzicht algemene dekkingsmiddelen geen reserves.

STRUCTURELE EFFECTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten x € 1.000)	Lasten	Baten
Hoger rentevoordeel op aangetrokken langlopende leningen	-	320

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten/lasten x € 1.000)	Lasten	Baten
Afwikkelingsverschil dividenduitkering EZW	64	-
Coronacompensatie Rijk	-	361
Totaal	64	361

2 Het financieel resultaat 2020

ALGEMEEN

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat alle toevoegingen en onttrekkingen aan reserves plaatsvinden in het kader van de resultaatbestemming. Het resultaat vóór bestemming bestaat uit de resultante van het totaal van baten en lasten. Dit volgens de diverse programma's, de overhead en de algemene dekkingsmiddelen. We verwerken hierop als resultaatbestemming de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Tot slot geven we het resterende resultaat een bestemming.

De resultaatbestemming is een bevoegdheid van de raad. Alle stortingen in en onttrekkingen aan de reserves vereisen dus goedkeuring van uw raad. Dit kan expliciet bij de resultaatbestemming van de rekening of vooraf bij de vaststelling van de begroting en/of tussentijds door vaststelling van de tussenrapportages of afzonderlijke raadsbesluiten.

RESULTAAT VÓÓR BESTEMMING

Het resultaat vóór bestemming vloeit voort uit de afzonderlijke programma's (1 t/m 10) en de onderdelen overhead en algemene dekkingsmiddelen (inkomsten van de gemeente zonder een vooraf bepaald bestedingsdoel). Daarbij bestaat een verband tussen de mutaties op de reserves en de uitgaven en ontvangsten in de programma's. Voor sommige uitgaven is immers in het verleden een bestemmingsreserve gevormd. Het resultaat vóór bestemming vindt u toegelicht in de hoofdstukken per programma en bij de algemene dekkingsmiddelen.

Tabel: Totaaloverzicht lasten en baten per programma (bedragen x € 1.000)

Bedragen (x € 1.000)	Primitieve begroting 2020			Begroot primitief bijgesteld 2020			Geboekt 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01 Publieksdiensten	-5.792	3.132	-2.660	-6.018	3.419	-2.599	-5.949	3.884	-2.064
02 Samenleving	-132.260	30.984	-101.276	-149.197	42.312	-106.885	-151.703	46.130	-105.573
03 Wonen	-743	174	-569	-398	174	-224	-230	116	-114
04 Milieu	-12.257	13.012	755	-12.486	13.352	866	-12.540	13.319	779
05 Bereikbaarheid	-3.639	3.564	-74	-3.774	2.145	-1.630	-3.652	2.586	-1.067
06 Beheer openbare ruimte	-23.122	8.614	-14.507	-23.746	8.423	-15.323	-22.994	8.492	-14.503
07 Ruimtelijke ordening	-31.158	30.151	-1.007	-26.662	24.916	-1.746	-23.785	19.926	-3.859
08 Veiligheid	-7.667	5	-7.662	-7.856	1	-7.855	-7.680	1	-7.679
09 Economie	-1.317	639	-678	-1.248	414	-835	-1.164	281	-883
10 Bestuur en Concern	-9.909	5.206	-4.703	-10.103	5.148	-4.955	-10.288	5.354	-4.933
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	-1.074	154.284	153.211	732	161.270	162.002	951	161.718	162.669
Overzichten overhead/heffing Vpb en onvoorzien	-21.066	254	-20.812	-22.074	288	-21.786	-22.322	897	-21.426
Gerealiseerde/geraamde baten en lasten programma's/overzichten voor resultaatbepaling/bestemming	-250.004	250.020	16	-262.830	261.860	-970	-261.358	262.705	1.347
Resultaatbepaling/bestemming: (onttrekking/toevoegingen reserves)									
- Egalisatiereserves	-82	161	78	-82	161	78	-134	161	26
- Bestemmingsreserves	-3.039	459	-2.580	-3.606	2.375	-1.232	-4.165	5.352	1.187
- Algemene reserve (incidenteel)	-714	4.146	3.432	-1.084	6.106	5.022	-2.284	3.122	839
Gerealiseerd/geraamd resultaat 2020	-253.840	254.786	946	-267.603	270.501	2.898	-267.941	271.340	3.399